

MEVSİMLERİN OLUŞUMU

MEVSİMLERİN OLUŞUMU

İlkbahar, yaz, sonbahar ve kış olarak adlandırılan yılın dört bölümünden her birine **mevsim** adı verilir.

Mevsimlerin oluşmasının iki önemli nedeni vardır.

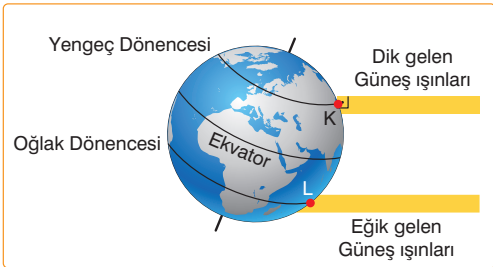
- ◆ Dünya'nın kendi eksenini etrafında eğik bir şekilde dönmesi
- ◆ Dünya'nın Güneş etrafında dolanması

Bu iki durum, birim yüzeye düşen ışık miktarının değişmesine neden olur.

NOT

Birim yüzeye düşen ışık miktarı fazla olan bölgelerde yaz, az olan bölgelerde ise kış mevsimi yaşanır.

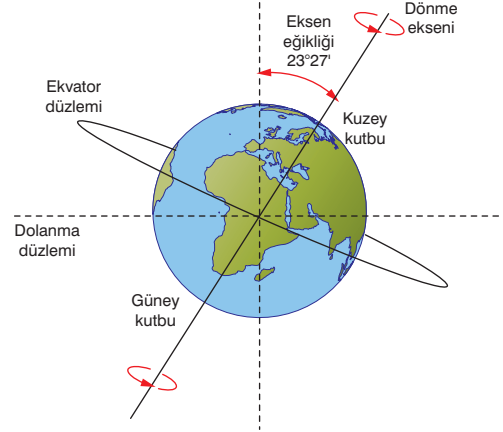
Güneş ışınlarının eğik ulaştığı bölgelerde sıcaklık fazla yükselmez iken dik ulaştığı bölgelerde ise sıcaklık artışı fazla olur.

Güneş ışınlarının dik geldiği K noktasında yaz, eğik geldiği L noktasında ise kış mevsimi yaşanır.

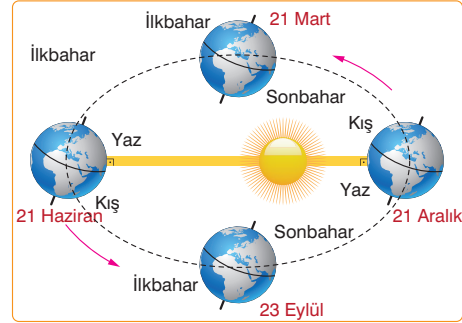
MEVSİMLERİN DEĞİŞİMİ

Bir bölgede yıl içinde farklı mevsimler yaşanır.

Dünya'nın dönme eksenini ile Güneş etrafındaki dolanma 1ıdır. Bu durum, yılın bir bölümünde Güneş ışığının Kuzey Yarım Küre'ye, diğer bölümünde Güney Yarım Küre'ye dik ulaşmasına neden olur.

Güneş ışınlarının dik olarak ulaştığı yarım kürede yaz, eğik olarak ulaştığı yarım kürede kış mevsimi yaşanır.

- ◆ Kuzey Yarım Küre'de sırasıyla yaz, sonbahar, kış ve ilkbahar mevsimleri yaşanır.
- ◆ 21 Mart ve 23 Eylül tarihlerinde güneş ışınları Ekvator'a dik gelir. Bu tarihlerde gece – gündüz süreleri birbirine eşittir. Bu olaya **Ekinoks** denir.

Örnek

K ve L şehirlerinde aynı mevsimlerin yaşandığı bilinmektedir.

Yalnızca bu bilgidan yola çıkarak,

- Şehirlere öğle vakti ulaşan Güneş ışınlarının yüzeyle yaptıkları açı değerleri birbirine yakındır.
- Şehirler, aynı yarım kürededir.
- Şehirlerin yıl boyu sıcaklık ortalamaları birbirine eşittir.

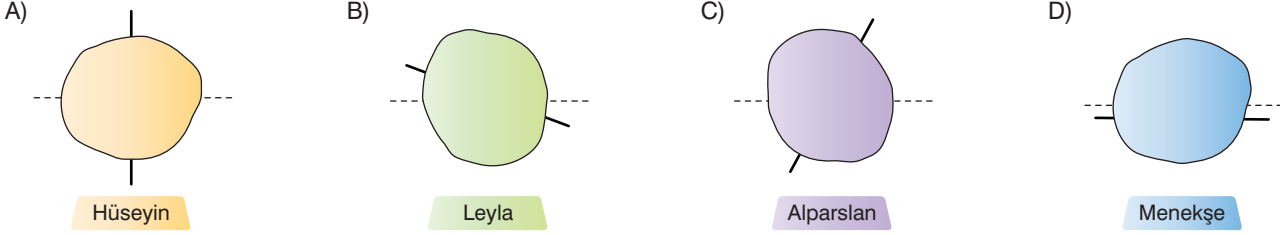
yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) I ve III

Örnek

Dünya, kutuplarından geçen bir eksen etrafında, günde bir defa tur atar. Bu sırada Güneş etrafında da dolanır. Ancak Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanma düzlemi, kendi etrafındaki dönme düzlemine dik değildir.

Aşağıdaki öğrencilerin hangisi, Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanma düzlemine göre kendi etrafındaki dönme eksenini doğru çizmiştir? (Kesikli çizgiler ile Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanma düzlemi gösterilmiştir.)

Örnek

Dünya'nın aydınlanma görünümü Ayla'nın doğum tarihinde aşağıdaki gibidir.

Buna göre, Ayla doğduğunda ülkemizde yaşanan mevsim için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Kesinlikle yazdır.
- B) Kesinlikle kıştır.
- C) İlkbahar ya da sonbahardır.
- D) Ya yaz ya da kıştır.

Örnek

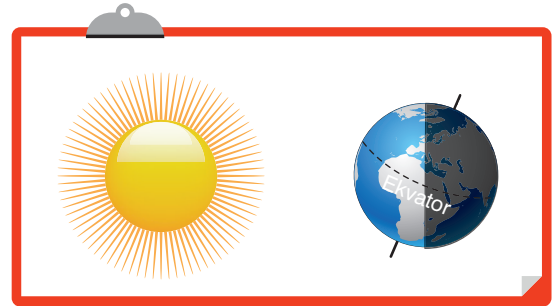
Güneş ışınları yıl içinde farklı açılarla yeryüzüne ulaşır.

Güneş ışınlarının Ekvator'a en dik ve en eğik geldiği aylarda ülkemizde aşağıdaki mevsimlerden hangisi yaşanıyor olabilir?

	En dik geldiğinde	En eğik geldiğinde
A)	Yaz	Kış
B)	İlkbahar	Yaz
C)	Kış	Sonbahar
D)	Yaz	İlkbahar

Örnek

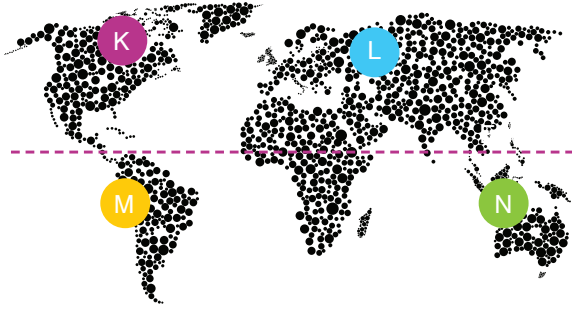
Dünya, Güneş'ten gelen ışınlarla aydınlanır. Aydınlanan kısımda gündüz, aydınlanmayan kısımda ise gece yaşanır.

Dünya'nın aydınlanma durumunun şekildeki gibi olduğu bir zaman dilimi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Güneş ışınları, Kuzey Yarım Küre'ye, Güney Yarım Küre'ye göre daha dik gelmektedir.
- B) Güney Yarım Küre'de yaz, Kuzey Yarım Küre'de kış mevsimi yaşanmaktadır.
- C) Türkiye'de öğrenciler yarıyıl tatilinde olabilir.
- D) Dünya, Güneş'e Haziran ayına göre daha yakın bir konumdadır.

Örnek

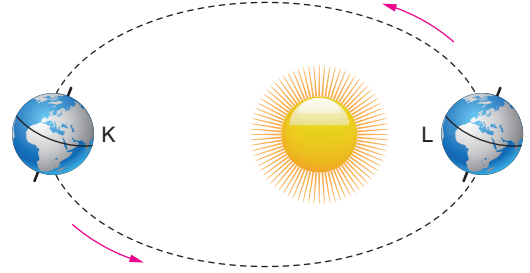

21 Aralık tarihinde, şekilde gösterilen hangi iki noktaya öğle vakti Güneş ışınları dike yakın bir açı ile gelir?

- A) K ile L B) L ile M C) M ile N D) L ile N

Örnek

Dünya, Güneş etrafında şekildeki gibi bir yörünge etrafında dolar.

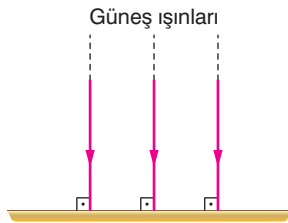

Dünya K ve L konumlarında bulunduğu sırada takvimlerin gösterdiği tarihler aşağıdakilerden hangisi olabilir?

	K	L
A)	21 Haziran	23 Eylül
B)	21 Aralık	21 Haziran
C)	21 Haziran	21 Aralık
D)	21 Aralık	21 Mart

Örnek

Bir K bölgesine öğle vakti Güneş ışınları şekildeki gibi dik olarak gelmektedir.

Buna göre,

- Bu bölge hangi yarım kürede bulunur?
- Bu bölgede hangi mevsim yaşanır?
- Bu bölgede geceler mi, gündüzler mi uzundur?

sorularından hangilerini cevaplamak için yukarıda verilen bilgiler yeterli değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III